

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTUL PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂTIA URMAȘI. ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 11 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Miercuri 9 Februarie 1944

Anul 107

Limpeziri de ape

de Dr. D. Chirculescu

Dela conferința dela Teheran evenimentele politice par a se precipita. Tot ce este accesoriu în relațiile dintre popoare se prăbușește, lăsând să apară liniile tari ale tendințelor fundamentale, lucru ce duce la limpezirile precursore marilor evenimente decisive de care depinde fața lumii de mâne.

Chestiunea poloneză, ridicată atât de curând după conferința dela Teheran. — de sigur, cu intenție, — a dat ioc unei atitudini categorice a Rusiei. Stalin nu înțelege să aducă sacrificii pentru a zdrobi stăvilăru german pentru ca apoi, după victorie, să fie pus în fața altui stăvilăru polon sprijinit de Anglia.

Acesta se arată a fi înțelesul refuzului Sovietelor de a sta de vorbă cu guvernul polonez dela Londra.

Mai mult, conducerea rusă s'a arătat indignată că Anglia ar putea pretinde altceva și consideră atitudinea Angliei ca o trădare față de aportul rusesc pentru cauza aliaților săi. Rusia a accentuat această acuzare de trădare prin o nouă acuzare, aceea a existenței unor tratative de pace separată anglo-germane.

Este evident că ridicarea chestiunii granițelor răsăritene ale Poloniei și felul cum această chestiune este susținută de Anglia a avut darul de a îndispune Rusia, de a o enerva, enervare care nu se putea produce decât fiindcă chestiunea delimitării hotarelor estice ale Poloniei, a unui statut al Poloniei de după războiu, contrazice vederile și tendințele fundamentale ale politicii ruse.

Și nu este greu de văzut că acesta este adevărul.

Cu puțin înainte avusese loc întâlnirea Beneș-Stalin și fundarea unei colaborări ceho-ruse pentru „după războiu”, colaborare la care s'a lăsat poarta deschisă și unei adeziuni a Poloniei. Se spera deci, din partea Rusiei, o pătrundere cel puțin politică prin Polonia și Ceho-Slovacia până în inima Europei. Se forma astfel o punte politică cu perspective strategice, — cel puțin și pentru moment, — în Nordul Balcanilor, pe deasupra României.

La acest lucru mai trebuie alăturată și o altă încercare, în bună parte reușită, a acțiunii omului de încredere al Sovietelor Tito, în Serbia, cum și străduințele rusești de întărire a comunismului în Bulgaria. Tendința deci, în parte realizată, a unei a doua punți, jos, în Balcani, pe dedesubtul României.

Apare astfel limpede că Rusia doarește crearea unui clește care să strângă România dela Nord și dela Sud. Ceea ce înseamnă sfârșitul în cel mai scurt timp pentru această țară și asigurarea dominației rusești până la Adriatică.

Acestea sunt planurile pe care le contrazice cererea susținută de Anglia, a delimitării frontierelor orientale ale Poloniei, fiindcă această cerere înseamnă în fapt un veto categoric opus organizării brațului nordic, principal, al cleștelui sovietic din Sud-Estul Europei.

Continuare în pagina 3-a

„Nu Grigore, ci Ion a căzut“...

Într-o zi ne-a venit o scrisoare dela bătrânul preot B. Cristescu dintr'un sat al Doljului și pe urmă, închinându-ne în fața altei cruci, am scris câteva rânduri întitulate: „Mi-a murit un camarad“.

„Mi-a căzut băiatul“ — așa era formulată tristețea adâncă a omului, a bătrânului tată, pentru care, prin camaradul Grigore, ajunsesem la o înțelegătoare prețuire.

O nouă scrisoare, trimisă după săptămâni dela data când el va fi primit telegrama cu vestea cea rea, vine să precizeze: „Ion, nu Grigore, adică al doilea fecior, a căzut la datorie“.

Pentru sufletul celui ce ne scrie, cu atâtea dărâmări în el, suntem puși să facem cuvenita îndreptare.

I. C.

Banca Națională a României București

s'a înscris și anul acesta, 1944, printre abonații care sprijină masiv „Gazeta Transilvaniei”. Suma am publicat-o în numărul trecut la rubrica „Abonamente de sprijin“.

Îi mulțumim că o face an de an, nu la intervenția noastră, ci din acel îndemn românesc care onorează pe cei ce dau, și ajută real pe cei ce primesc. Poate ar fi trebuit să amintim și un nume.

Ne este interzis să o face.

Valoarea gestului este cu atât mai mare.

Cititorii — dacă vor fi, — se vor descurca singuri.

Până aici nu ne-au murit decât cai.

Acum e rândul nostru.

Primim ordinul ca în noaptea de 27/28 Mai să înlocuim un batalion din 94 infanterie, undeva pe la Est de Wladislawovka, intrând sub comanda diviziei a 46-a germane, adică așa: Companiile 5 și 6 vor ocupa poziție la Koi-Assan, sub ordinele regimentului 97 german, iar compania a 7-a a lui Panoiu se va încadra în regimentul 72 german, la Sud-Vest de sat. Comanda batalionului la centru, în adăposturile făcute de Germani încă de astă iarnă, când s'a stabilit frontul, după ofensiva rusească dela Kerici. Trenul de luptă, sub comanda sublocotenentului Mateescu, tânăr profesor dela Cernăuți, rămâne deocamdată pe loc, la sovhozul Djamci (Sofievka), deplăsându-se, apoi, la Islam-Terek. Lăzile de companie cu tot avutul nostru, rămân

Folletonul „GAZETEI TRANSILVANIEI“

Intoarcere de pe front

Prolegomena Schimbare de domiciliu

de Ion Colan

NOTĂ — Adunând din tot ce-a fost carte de războiu, gândul altfel o portise, scoțiorând prin cele două carnete de însemnări luate „la fața locului“.

Pe urmă, din pricină mure, din tot ce-a vrut să fie o „Intoarcere” s'a rămas

GREȘALĂ

Wiekiend, în loc de Weekend, a ieșit titlul folletonului din nr. trecut al gazetei noastre, din pricină acelei colaborări dintre autor și cu-legător, uneori nu chiar fericit inspirate.

în „front”, că uneori, scriind, mi se pare că nici azi n'am ajuns acasă.

De aceea cronologia zilelor n'a putut fi păstrată. S'a început cu „sfârșitul”, scrisul apoi s'a trezit la mijloc de carte, ajunge acum spre început, fără să se sfârșească ultimul capitol.

La urmă, neștiind nici azi unde-s căpătâiele, poate e mai bine așa.

Nici ce urmează nu-s, de fapt, „Prolegomene” decât într'un anumit sens.

INSTANTANE

Haine de blană

Intr'o zi s'a oprit o limuzină elegantă în fața unui mare magazin din piață. Văzui pe șofer coborând și deschizând larg ușa mașinii. O doamnă ca de 35 de ani își făcu apariția călcând cu grijă, spre a nu-și murdări pantofii, pe zăpada ce prindea să se topească. Purta o manta din blăni de sobol și poșetă din piele de șarpe.

In urma ei al treilea și-al patrulea rând de trecători puteau să respire încă parfumul ce se degoja din hainele-i luxoase. A trecut drumul, își flutură mantaua atingând cu marginile ei mâinile ciuntite și înfășurate în bandaj ale unui orb ce cerșea pe pragul prăvălii și intra în magazin fără să-i dea vreotatenție. Nările orbului se lărgiră, respirând parfumul și'n suflului lui înmuguri năoajdea vreunui ajutor mai însemnat, nădejde care muri curând, cum piere un boboc de floare ce s'a născut toamna târziu.

M'am uitat la mantaua de sobol; câte sute de animale mici, oarbe și ele ca cîrșetorul de pe pragul prăvălii, au trebuit să moară, să fie chinuite și jertfite, ca să încălzească cu blana lor coapsele acestei femei. Și m'am întrebat, oare nu-i cruzime să porți o astfel de haină și încă să te mândrești cu ea? Sărmanul sobol, o lighioană atât de mică, pe care însăși natura a desmoțenit-o lipsind-o de ceea ce are mai prețios o vietate, de lumina ochilor, e un constructor foarte dibaciu; el își clădește cuib confortabil în pământ, cu canaluri ce au întortochești de labirint, în care — crede el — se poate ascunde de dușmanii care îl pândesc. Nu știe însă că deasupra pământului mica moviliță îl trădează.

Am avut totdeauna repulsiune față de îmbrăcămintea care a costat vieți de animale, mai cu seamă față de acele haine luxoase care nu-ți încălzesc corpul mai mult decât postavul sau o vatelină și pentru care s'au jertfit sute de vietăți nevinovate.

Sunt organizațiuni care nu admit jertfirea animalelor pentru îmbrăcămintea omenească.

La sediul mneia s'a prezentat odată o doamnă cerând să fie înscrisă. S'a dat drept mare aderentă și s'a oferit să contribuie cu averea ei formidabilă la realizarea scopurilor asociației. I s'a cerut numai un lucru acestei doamne și anume să-și deponă mantaua de blană, înlocuind-o cu altă haină. Jertfa aceasta n'a putut s'o aducă vltioarea membră. Mai ușor a renunțat la un crez.

la trenul de luptă. Și ofițerii și soldații nu vor avea decât ranite

Când treci din lada de campanie în raniță lucrșoarele de care crezi că ai nevoie pe poziție, parcă te muți dintr'o casă dragă într'un loc necunoscut și rece. Lada asta de scânduri, burdușită de multe lovituri îndurate, prinde suflet, începe să-ți vorbească. Te uiți la ea cu nu știu ce sentiment de duioșie, îi pipăi rările primite în lungul celor 800 de kilometri făcuți până aici, când în căruța de transmisiuni, când în cea a popotei, îi vorbești în gând, cum face căraușul beat calului:

— Ei, mă lada tatii, de-acu Dumrezeu știe ce-o mai fi! Rămâi sănătoasă, iar de nu ne-om mai întâlni, du te acasă și când o crește Horia mare spune-î că mi-ai făcut mie de trit pe-aici, dela Caransebeș până la Sofiewka Crimeei, unde am primit o telegramă amară foarte; prietenul doctor Chirculescu mă anunța că tata n'a mai putut să aștepte...

Comemorări pripite

de Ion Gherghel

Când s'a sărbătorit de către toate popoarele culte de pe glob centenarul nașterii lui Goethe, — în 1932 — s'au scos în unele țări și volume omagiale cu versuri traduse în limba țării respective din marele poet german.

S'a făcut și la noi o încercare de a-l omagia pe Goethe în acest fel. Intenția a fost bună, execuția tehnică ireproșabilă. Dar culegerea „Intocmită de Oscar Walter Cisek, împodobită cu o silografie de Maria Pană-Buescu, ilustrând poezia Ganimed, compusă și trasă sub îngrijirea lui Ștefan Nenișescu” suferea de o mare lacună: prea dădea precădere traducătorilor tineri, în viza, neformați și increzuți (în special însuși compunătorul volumului: Ștefan Nenișescu), și prea îi dăduse cu totul uitării pe cei bătrâni, răposați trușește, dar de zeci de ori mai vii spiritualicește decât cei în floarea vârstei...

Pentru orice lucru bun trebuie zăbavă. Iar alcătuirii volumului omagial erau grăbiți. Nu e deci lucru de mirare că s'au oprit la ce le era mai la îndemână: lucrările amicilor de cafeana din nemijlocita lor apropiere... fizică. Ce importanță are că alții, — care s'au dus — au lucrat mai pe'ndelete și cu mai multă pătrundere în inima lucrurilor.

Și astfel, afară de Cerna și Iosif — fiecare cu câte-o traducere — n'a mai pătruns niciunul din garda veche sau din cei răposați în volumul omagial.

Și nu s'a făcut bine cum s'a făcut. Fiindcă forma — oricât de strălucită —

e trecătoare. Fondul trebuia să se închege și să rămână mărturie, pentru posteritate, de vrednicia și înțelegerea românească a fenomenului Goethe din acel prilej festiv.

Gândurile de mai sus mi-au venit citind articolul d-lui Virgil Birou în numărul 4 din a. c. al săptămânalului *Ardealul*: „Săptămâna gazetarilor precursori ai Unirii”. Ideea, în sine, e bună. Dar „întreprinderea” situându-se „pe prim plan de actualitate”, o grabă prea mare ar putea să strice și această „ispravă”. Ar fi păcat să se repete greșeala semnalată mai sus cu volumul omagial, trăgându-se și aici, din pripă, jarul la anumite oale, altele fiind lăsate mai la o parte, fie din lipsă de pătrundere a valorilor reale, fie din alte motive.

„Expoziție a foilor”... „galerie cu portrete”... „conferința la Radio”, cu viețile închinare neamului și cu lecturi din cei înșirați mai sus (de-a-valma și fără de niciun discernământ) și „apoi tipărirea unei cărți care să defintiveze același cuprins. Să defintiveze! — Pretențioasă expresie!

Le-o doresc din suflet să izbutească. Dar nu pot să-mi inchipui lucrul atât de simplu, după cum văd că și-l inchipue d-l Virgil Birou.

Numai de nu s'ar repeta povestea cu volumul omagial al lui Goethe; ar fi mare păcat.

Intr'un jurnal de cinematograf am văzut niște manechine. Haine cu blăni de hermelin. Crezusem că s'a mai îndulcit încățva soarta acestui biet animal de când cu răsturnările ce le-a adus războiul. El era jertfit în primul rând pentru ca să servească de căptușală hlamidei împărătești. Ori, acum, împărății cei mai mulți sunt în concediu nelimitat. Se vor mai întoarce să-și îmbrace mantalele de gală? Asta bunul Dumnezeu o știe.

Până atunci hlamida e pusă în naftalină. Iară hermelinul, bietul animal mutilat, tot suferă. Il vor purta de acum femeile.

Această mică vietate albă căreia natura — spre nenorocul ei — i-a dat o blană atât de prețioasă, trăește într'o climă extraordinar de aspră. În anotimpurile mai calde nu se poate vâna. E inteligent și se știe feri. Are un miros fin și aduimcă urma omului de departe. Dar acesta din urmă totuși e mai tare

și mai șiret. Hermelinul fiind alb nu-l poți deosebi de zăpadă dela distanță mai mare. Aproape de om nu vine să fe oricât de flămând.

Cum credeți că procedeză vânătorii? Simplu de tot. Că e crud, ori barbar modul, nu importă.

Am spus că în regiunea unde trăesc aceste animale sunt geruri foarte mari. Oamenii așează în pădure o bucată grea de fier pe care o ung cu grăsime. Apoi pleacă și se întorc în ziua următoare. Hermelinul vin atrași de mirosul grăsimii și voind să lingă rămân cu limba lipită de fier. Orice sfortare să se elibereze e zadarnică.

Așa sunt găsiți după o noapte de chinuri cumplite, morți sau vii, și dau prilej de bucurie și câștig oamenilor ce vin ca să-i ridice. Scopul scuză totdeauna mijloacele.

Ecat. Pitiș

Nici nu știm ce să luăm, ce să lăsăm.

Intâi două rânduri de schimburi, cu cel de pe tine trei; ajunge! Pe poziție nu te căraie soția să-ți schimbi cămașa când s'a afumat nișel pe la manșete.

— Luați-vă țigări băieți, că acolo nu-i trafic!

Pansamentele și vata;
— Ce zici, Ioane, mi-o ajunge trei fășii?

— Ajunge, vai! — răspunde, fără chef, Crăciunescu.

Câteva aspirine, câteva chinine, conservele, gamela, ac, ață, sfoară subțire, briceagul, bricheta, benzina, o sticlă cu alcool, carnetul de campanie, hârtie, creioane colorate, sculele de bărbierit, săpun de rufe, lopata Lineman...

— Dicule, ia hârtiile 1:100.000 dela Wladislawovka până la Kerci, toate; ia carnetele pentru ordinele de operații,

hârtie, de calc pentru schișe, fișele pentru raniși și morți... ia tot ce ne trebuie, dar nu te încarca cu toată arhiva, că nu suntem Administrație Financiară. Nu uita linia aceea de metal din trusa observatorului și busola *Bezard*, și indigo...

— Tântarule, ia toate telefoanele bune și 12 kilometri cablu. Destul o fi?
— Știu eu? — mormăie Tântaru. Noi facem legătura înainte, cu companiile. De-or fi puse la dracu 'n praznic, cum o să ne-ajungă? Și nici nu suntem dotați cu cablu mai mult.

— Păi ce ne facem?
— Păi aia-i; ce ne facem?
— Da măcar telefoanele funcționează?
— Funcționează toate, afară de unu... ăla era damblagit încă din garnizoană. Că i-am spus eu...

— Să nu-l mai cari cu tine, auzi?

— Domnule maior, fanioane de semnalizare luăm?
— Dă-le dracului de fanioane;

Universitatea Cluj-Sibiu

Credință, știință, vigoare pentru Neam, Țară și Rege (Iuliu Hațieganu)

Am primit ieri din partea au orului Joan Vătășescu, secretarul general al Universității Regele Ferdinand I, un prețios cadou: o carte împozantă de 842 d- pagini, tipărită la Cartea Românească Sibiu pe o hârtie din timp de pace: *Anuarul Universității Cluj-Sibiu în al 2-lea an de refugiu (1941-1942)*.

Toți acela care v'ați îndoit vreodată de marile calități ale neamului nostru, toți acela care încă nu ați fost convinși că am avut cel mai glorios trecut, în cele mai vitregue împrejurări și că dacă vo n lupta mereu, strănși uniți pentru același ideal, vom ajunge cel mai de frunte popor al Sud-Estului european, să răsfoiți negreșit acest anuar; va crește în voi mândria de Român, fruntea încrețită de vremurile grele se va însenina, și vă va răsuna iarăși încurajator la ureche refrenul parcă uitat al anilor de școală:

Vitor de aur țara noastră are
Și prevăd prin vremuri a ei înalțare

Profesorul Iuliu Hațieganu, care cu cât urcă în vârstă cu atât se dovedește ca unul din marii dascăli ai țării și pe care m'am bucurat să-l văd la alegerea sa ca membru de onoare al Sindicatului Presei, în 30 Ian. la Sibiu în perfecta sănătate, stabilește următoarele funcțiuni ale oricărei Universități:

1. *Creația științifică.* Numai la facultatea de drept s'au tipărit 44 lucrări, 1 tratat, 5 monografii, 23 studii speciale, 9 adnotări și 6 cursuri litografiate. (Profesorii: Negrea, Speranță, Petrescu-Ercea, Ionașcu, Angelescu, Ionescu, Poruțu, Coroamă). Tratatul de Drept Internațional al prof. G. Sofronie a fost prelatat de Academia Română cu premiul Vlasto de 50.000 Lei. La facultatea de litere profesorii Sextil Pușcariu, Procopovici, Giuglea, Dașcoviciu, Naum, Bezdech, Silviu Dragomir, I. Lupăș, O. Ghibu, Căndea, Grimm, Sudețeanu, Lucian Blaga și tinerii Breazu, Mărgineanu, Todoran, Roșca, Someșan, Râmneanțu, Marica, Barbu, Moga, Drăgan au dus cu lucrările lor falma țării și universității departe peste hotare.

La facultatea de medicină cărțile noi ale profesorilor, Hațieganu-Goia, Titu Vasiliu, Papițian, Buzotanu, Teodosu, Bologa, Crișan, I. Moldovanu, Benetato, Marius Sturza, sunt strălucite dovezi de muncă și progres alături de cliențele noi țefte ca din pământ.

La Facultatea de Științe (botanică, matematică, geografie, zoologie) profesorii Borza, Opreanu, Stanciu, Bratu și Morariu sunt, prin activitatea lor, și oameni de știință și ambasadori ai neamului.

2. *Educația.* Universitatea trebuia să dea nu numai știință ci să formeze

— Continuare în pag. 5-a —

luați pe cele de jalonare și triunghiul roșu de direcție.

— Diaconescule, gata transmisiunile?

— În perfectă ordine, domnule locotenent.

— Ioniță, cum stai cu aparatul de Radio?

— Grozav!

Are toată lumea o unitate și jumătate de foc asupra lui — întreabă majorii.

— Are!

— Mă, ieși afară ăla care n'ai!
— Avem toți, don major — fac cor băieții, îndoiți de greutatea cartuşelor.

— Să dea dracu să n'ai, că să nu dai ochi cu mine. Teles?

— Lăsați, don major, că acolo unde mergem cu dumneavoastră n'o să dăm ochi prea des.

Dintr'o arhivă secretă brașoveană

Statul polițist

de I. Bozdog

XXV.

«Cifru special» al personalităților primejdioase

Neliniștea organelor de control dela frontiere era mărită de nefincetatele ordine sosite dela Președinția Consiliului de miniștri din Budapesta, care era informată prin diferiți agenți și pe diferite căi despre personalitățile românești ce treceau mereu în Vechiul Regat și altele care veniau de acolo. Anchetele se făceau lanț, iar rezultatele, — pornindu-se dela simple presupuneri sau denunțuri fantastice — erau nule de cele mai multe ori.

Aveau teamă mai ales de membrii Ligii Culturale și în special de președintele ei V. Urche, care, desi venea des, nu putea fi surprins asupra faptelor. La 13 Sept. 1897 Urche a trecut prin Brașov împreună cu fiul său, iar acest lucru nefiind raportat imediat prefectului, prefectul la 14 Sept. îi face o aspră muștrare căpitanului orașului, că deși Urche a sosit aici din Sinaia, cu fiul său, a stat la Brașov și de aici a plecat la Hațeg, n'a fost avizat și-i ordonă lui și primpretorului din Predeal cea mai vie atenție sub amenințarea urmărilor legale.

La 18 Sept. căpitanul Hiemesch anunță că președintele de onoare a Ligii a trecut de fapt dela Sinaia prin Brașov cu soția sa și un bărbat străin, dar în aceeași zi a plecat spre Budapesta, fără a lua contact cu vreun fruntaș român brașovean. Nu poate urmări persoanele suspecte neavând la dispoziție nici personal bine instruit și nici mijloacele necesare financiare. Convorbirile telefonice și telegramele în aceste chestiuni pot ajunge în mâni străine, așa că s'ar divulga secretul informației.

Față de această situație dificilă primpretorul din Predeal — înrudit de-a-proape și cu căpitanul orașului — cu Nr. 72/Res. face la 23 Sept. 1897 o propunere importantă, pe care prefectul o și acceptă numai decât.

Neputându-se întrebuința cifrul oficial în această materie, propune un „cifru special” cu care să se poată aviza fie telefonic, fie telegrafic autoritățile superioare despre persoanele ce sunt puse sub observație polițienească.

Dăm acest „cifru special”, care cuprinde și câțiva Slovaci și Sârbi:

- Nr. 1. Urechea V. Șt.
2. Coiciu M.
3. Gălcă Gh.
4. Braiu Const. D.
5. Orescu Alex.
6. Poenaru Bordea-Ioan.
7. Romanescu I. I.
8. Vlahuță Alex.
9. Delavranca Șt. B.
10. Vlădescu.
11. Dula Matei.
12. Modroni Paul.
13. Hurban Svetozar.
14. Stefanovici Milos.
15. Dr. Rațiu Ioan.

— Leagă căteava, bolșevicule, că acu intru'n tine și iei tocmai la primăvară când o cânta cucu. Păi ce, mă, cine-ți aduce de mâncare acolo în fiecare seară? Tat'to? Cine-ți aduce apă? Mă ta? Cine-o să-ți care moniție? Arhanghelu Gavril? Cine-o să te ducă la ambulanție de l'avea baftă să te atingă brandu? Io, mă, io, plotoneru Trăistaru, raiu vostru de țânci! Io vi-s tată, io vi-s mamă, țeles?

— Țeles! — răspundeau cei dela a 6-a, deprinși cu vorba mai fără control a lui Trăistaru, dar și cu cea mai bună mâncare pe batalion pe care-o făcea Trăistaru din te miri ce și mai nimic. Când voiam să mâncăm bine, ne abonam la compania lui Tânase la masă. Atunci Trăistaru ne era cu ade-vărat tată.

— Prin ormare, leat, ai tot ce-ți trubeie?

— Este, don majur...

— Așa, mă, și nu fiți fleți. Când o veni muscalu, dați-i la moacă. Țeles? Trăistaru venise voluntar pe front,

16. Coroianu Iuliu.
17. Dr. Mihalyi Teodor.
18. Lucaciu Vasile.
19. Voina Vasile.
20. Mureșianu Aurel.
21. Bologa Valer.
22. Diamand Manole.

Propune ca să vină la Predeal căpitanul orașului ca împreună să examineze registrul mare pe care-l conduce dela 1 Oct. 1794 asupra intelectualilor români, din care să selecționeze și alte personalități pe care să le prevadă ca număr de cifru corespunzător. Sosirile și plecările persoanelor vizate ar fi anunțate imediat prin acest cifru iar constatările făcute ar fi transmise ulterior cu cifrul oficial. (Nr. 157/Res. 1897).

Urmare acestei înțelegeri prefectul interzice subprefectului să elibereze pașapoarte sau bilet de trecere a graniții lui Dr. I. Rațiu și Vasile Lucaciu care și-au anunțat dorința de a pleca la București pentru a vizita pe Dr. Aurel Popovici. (Nr. 166/Res. — 20. X. 1897).

Către intelectualii satelor

Școlile țărănești pentru femei.

de dr. N. Căliman

Sunt intelectualii ai satelor care nu înțeleg încă destul de bine rostul școlilor țărănești pentru femei. Și fără deplina lor înțelegere, oricâte stăruințe s'ar depune din partea „Astrel” și a oficialităților, nimic nu se va putea face. Iar relele, multe de tot, vor rămâne tot așa, cum erau până acum. Nimic nu se va putea schimba și îndrepta.

Nu va putea scădea mortalitatea prea mare a copiilor mici dela noi atâtea timp, cât țărâncă noastră nu va cunoaște cum să-și îngrijească și cum să-și alimenteze copilul.

Va rămânea mereu mare mortalitatea generală cât timp femeia noastră dela țară nu va cunoaște și nu va pune în practică în gospodăria ei toate regulile de igienă pentru păstrarea și întărirea sănătății.

Va rămânea mereu deficiente alimentația țărânului, scăzându-i sănătatea

și vigoarea, cât timp țărâncă noastră nu va ști, din ce are, cum să pregătească cea mai potrivită mâncare. Iar când nu are cele trebuincioase, nu va ști, cum să-și procure mai ușor hrana potrivită pentru păstrarea și întărirea sănătății copiilor ei.

Nu vom putea avea un adevărat progres și întărire a națiunii, nașterile vor scădea și naștunea va slăbi mereu atâtea timp cât nu vom ști face din femeia română și în special din familia țărănească adevăratul bastion al națiunii, cu mulți membri și cu multă tărie trupească și sufletească.

La aceste lucruri aș vrea să se gândească intelectualii satelor noastre. Sunt sigur, că dacă se gândesc la ele, fiecare intelectual va înțelege rostul școlilor țărănești pentru femei și va găsi fiecare puterea necesară ca să se pună în serviciul lor cu tot idealismul și cu toată puterea de muncă. Și cu toții vor putea găsi buna înțelegere dintre ei, ca împreună și cu ajutorul nostru să putem duce la bun sfârșit munca începută cu ani înainte a școlilor țărănești.

In jurul portativului

Femeia în vieța compozitorilor celebri

Wagner

II

de Lia Busuloceanu

După 12 ani de exil, Wagner obține autorizația de a se întoarce în patrie. Are aproape 50 de ani și e adânc sdruncinat de apusul „primei și singurei lui iubiri”. Eroul lui preferat e acum Hans Sachs, personajul central din „Maestri Cântăreți”, care-și câștigă liniștea inimii prin resemnare. Toluși singurătatea lui apasă. Călcătoarea lui soție nu conținește cu reproșurile și Wagner n'o mai poate tolera în preajma lui. Rătăcește stingher din loc în loc, aci plin de speranțe, aci de desnadejde. O fată tânără, Mathilde Maier, se îndrăgostește de el, dar iubirea ei nu poate trece peste anumite prejudecăți burgheze pe care Wagner le disprețuia de mult. Tot încercând s'o convertească la morală lui, artistul petrece câteva luni la Viena în tovărășia unei artiste, Frederique Meyer. O călătorie în Rusia îi aduce mari succese artistice și materiale. E scăpat pentru o vreme de nevoia de a solicita ajutorul prietenilor, printre care se numără alături de generalul Franz Liszt, familia Mathilde Maier și soțul fostei lui Isolde, Otto von Wesendonk. Banii se topesc însă repede în mâinile lui și curând, Wagner trebuie să fugă din Viena, lăsând creditorilor tot luxul de care se înconjurase. Situația e așa de disperată încât artistul se gândește la sinucidere, deși e tot mai convins de valoarea creației lui, deși imaginea Sentei pare în sfârșit să prindă ființă.

O întorsătură a sorții îl scapă în chip miraculos de grijile materiale. Tânărul rege al Bavariei, Ludovic al II-lea, socotește printre primele obligații ale proaspetei sale domnii, pe aceea de a-i arăta lui Wagner neajmura lui admirație. În mijlocul luxului regal în care artistul e chemat să trăiască în München, nu mai lipsește decât Senta. Wagner nu ține seamă că noua lui inspiratoare e măritată și are copii, că e soția lui Hans von Bülow a cărui fanatică admirație i-a servit în atâtea rânduri opera, că e fiica generosului său prieten Liszt, că e c'un sfert de veac mai tânără decât el, că el însuși nu e liber... „Lumea e datoare să-mi dea ceea ce-mi trebuie!”

Il convinge pe Bülow să se mute la München, și în timp ce acesta în calitate de dirijor și pianist reputat se consacră răspândirii operei maestrului, Olandezul o fascinează definitiv pe Senta.

Dar furtunile încă nu s'au terminat. Geloși pe favorurile regale de care se bucura Wagner, Bavarzii se revoltă. Gazetele urlă, miniștrii îl someză pe rege să aleagă „între dragostea poporului și prietenia unui om disprețuit de tot ce e mai bun și mai sănătos în regat”.

Wagner se refugiază din nou în Elveția, unde o știre întârziată îi vestește moartea Minnei. Cosima Bülow îl urmează în noul său exil, cu inima

sfâșiată de multele suferințe pe care le pricinuia hotărîrea ei, dar ea considera misiunea ei pe lângă Wagner mai importantă decât propria ei liniște. Abia după patru ani izbutește să obțină divorțul, devenind oficial doamna Wagner. Artistul se apropia de 60 de ani, dar inima îi era tot tânără. Păgânul autor al Tetralogiei preamărea acum virtuțile religiei creștine în opera Parsifal, însă cu toată austeritatea subiectului, compozitorul avea mai mult ca oricând nevoie de lux pentru a putea crea. Lux al decorului, mobile somptuoase, haine de mătase și catifea, parfumuri scumpe — și lux al inimei — Judith Mendès, o tânără de 20 ani, fiica poetului Théophile Gautier și soția scriitorului Catulle Mendès. La 65 de ani, Wagner îi scria încă: „O, suflet cald și dulce, ce inspirat eram în brațele tale! Judith, frumoasa mea căldură... Tu ești bogăția mea, superfluiul meu îmbătător...”

Cosima închidea ochii și nu se preocupa decât de gloria maestrului.

În 1883, destinul atât de docil în ultima vreme la capriciile artistului, îi oferă o ultimă satisfacție: un palat drept decor funebru. Surprins de un atac de cord, Wagner moare la Veneția în palatul Vendramin, la masa lui de lucru, în fața unei foi de hârtie pe care ultimele cuvinte scrise erau: Iubirea... tragicul...

chestie pentru care fusese citat prin Ordin de zi pe regiment.

Toate astea se întâmplau pe la 5 dimineața. Ziua se arăta blajină, iar cerul era buclat cu nori arginții, ca părul cucoanelor dela curtea regilor Franței.

Maiorul Ion Cojocaru, călare pe frumosul lui cal de rasă nobilă, dă ordinul:

— Incolonarea!

Comanda batalionului în cap. Urmează compania a 6-a, iar la interval de un ceas unele de altele, a 5-a și a 7-a. Plotoanele companiei de mitraliere sunt repartizate câte unul la fiecare companie.

Itinerar: Djamci — Ungut — Islam-Terek — Novo-Bassalok — Novo-Pokrovka — Wladislawovka.

Doamne-ajută!

Recunoașterea drumului, lăsată de cu seară în grija unui sergent dela a 6-a, e făcută anapoda.

Pe la Ungut greșim drumul și ocolim, ca să dăm de cel bun, vreo trei kilometri.

Baloleanu:

— Cine a făcut recunoașterea asta tâmpită, directore?

— Sfântu Pafnutie!

— Se vede, mila ei dă recunoașterea. Că dacă fac gălgăie, lumea să supără și zice că a 8-a e așa și pă dincolo. Da oamenii mei au greutate, domnule, să mișcă greu, că mitralierele nu-s pușcoace să le schimbi dă pă-un umăr pă altu. Mă, directore, așa-mi vine să'njur câte-odată, mila ei de rânduială!

Plin de voie bună, ca mireasa după nuntă, la Islam-Terek iată-l și pe doctorul Ludu, jidănos la față și mângându-și barba de jos în sus, cu dosul palmei:

— Merg armățile, merg?

— Merg, doctore, da tu unde te duci?

— Dracu știe, bre, că mie nimeni nu-mi spune nimic. Serviciul sanitar al

batalionului e tratat mai rău decât veterinarul Chițimia. Eu nu știu nici când pleacă batalionul, nici unde pleacă, nici unde să mă plasez... nu știu de nici unele. Toate le aflu dela ordonanțe și dela grăjdari. Niciodată n'am știut până aici de cine mă țiu. Da lasă că mi-ți cădea în mână; așa am să învăț bisturiul de mi-o pica'n labă ăla pe care-l știu eu.

Și Ludu arată cum o să învăț bisturiul, strângând din dinți și luându-și o înfățișare cât mai apropiată de gorila din filmul „Tarzan și Fecioara”.

Scârbit apoi de soarta serviciului sanitar, scuipă una printre dinți.

— Șefule, eu mă țiu de tine; ca adjutant, oricât, tot ai idee unde mergem și ce facem.

— Am, doctore, dar uneori n'am nici eu...

— Oricum, eu mă țiu de tine. Să știi că am mână ușoară la autopsie...

PAGINA MUNCITORULUI

muncă și lumină

Aduceți lumină și flori...

de T. Frăsineanu

Pretutindeni pe cuprinsul muncii românești, ca singurul îndemn al zilelor acestora, au răsărit troițe de recunoștință și de închinare.

Muncitorii le-au dăruit cu mâinile lor, înflorind în lemn toată tainica scriptură a neamului. De atunci troițele ne întâmpină în fiecare dimineață, improspătându-ne puterile și indemnându-ne la jertfitoare muncă, după semnul de sânge care a fost zidit la temelii lor.

Dar peste lemnul lor cel de două ori sfințit, peste brațele lor cuprinzătoare de Dumnezeu și de Neam, au prins a se cerne funigel de uitare. Căci nimeni n'a mai venit să presare flori de-a-supra înaltelor aduceri aminte și nimeni nu s'a îngrijit ca untdelemnul din candelă să nu se isprăvească și lăcărul sfânt să nu se stingă.

Multe din troițele ce străjulesc la intrarea lăcașurilor de muncă, nici nu au candelă măcar.

Și — Doamne — cât ar fi de frumos lăcărul acela albastru, în bezna serilor de-acum...!

Troița nu este doar un monument. Ea este un cult, împrejurul cărui se cuvine să adunăm și să facem să înole toată mândria și toate nădejile noastre. Dacă nu facem astfel, atunci să nu mai cutezăm a ne ridica privirile în sus și a nădăjdi liniște și belșug din îndumnezata dăruire a ostașilor noștri...!

Să ne îngrijim troițele, căci ele sunt grădinile și ochii sufletului nostru.

Să le aducem lumină și flori, căci din lumină de crez și din flori de sânge s'au fost zămislit ele în calea nădejilor noastre.

Și să nu le lăsăm sub cerneala uitării.

Amăriuței Pavel nu este în apele lui.

De când a intrat în atelier nici nu și-a ridicat ochii dela șuvoiul de ulei care gălgăie în măruntaiele mașinei, printre lagăre și roți, și se revarsă pe toată suprafața discului, acolo unde freamătă brațele lui păroase și înșerpuite de putere.

De pretutindeni, din largul atelierului, lucrătorii privesc nedumeriți în spre burghiul înalt al lui Amăriuței Pavel. Sunt câțiva ani de când lucrează împreună, petrecându-și piesele dela unul la altul până la desăvârșita lor rostuire, dar niciodată nu l-au văzut astfel.

În dimineața asta, Pavel primește și transmite piesa fără să privească în ochii camarazilor și fără să mai arunce pitacul lui de glumă prietenoasă și duhlie în mâna vecinului său.

— Ia-o, măi Axinte, că așa cum ți-am potrivit-o eu, e tocmai bună pentru tine... Tot te certași tu cu Măriucă-ta...

Acum tace și tăcerea lui hăuie peste întreg atelierul. Sgomotul stăruitor și aspru al mașinilor nu este în stare să îplinească lipsa cuvântului omenesc. Lucrătorii sunt atât de obișnuiți cu ciocanele nituitorilor, cu hârșitul polizoarelor și cu bâzâitura lămpilor de sudat, încât nici nu le mai aud. Cuvântul răzbate acest freamăt cum ar răzbate prin susurul primăvăritic al câmpului. Ei își vorbesc domol și se aud desăvârșit, în timp ce mașinile vibrează și scrâșnesc într-o uriașă neputință de a înlocui vieața.

INIMĂ DE TATĂ....

de

T. M. Welther

— Ce e cu Amăriuței...?
— Ce să fie...? Ia, copilul...

Rând pe rând, privirile lucrătorilor s'au întors în spre mașina camaradului însingurat de tristețe, i-au învăluit umerii și s'au prelindeasupra discului, unde mâinile păroase și înșerpuite de putere au înghețat în jurul piesei.

Amăriuței nu mai poate lucra.

Imaginea copilașului înalbit și supt de fierbințea, îi crește din fiecare mărgea de ulei și geamătul lui subțire și istovit se ridică din toate scrâșnetele mașinei.

Nu mult după plecarea lui de-acasă, trebuie să fi sosit și doctorul. Femeia ar fi voit să-l oprească, înspăimântată de pierzania care cuprinsese pe copilaș.

— Lasă Marie, că vine doctorul. Eu și așa nu m'aș pricepe ce trebuie să-i fac...

Și a plecat cu pași repezi, alergând ca niciodată de hotărât de-a-lungul străduței care dormea încă. La ambulator nu veniseră decât laboranții. Amăriuței scrise adresa pentru doctor și intră în uzină tăcut și parcă rușinat de greul care-i căzuse pe inimă.

— Până acum trebuie să fi sosit și doctorul...

Încercă să se liniștească singur, gândindu-se la copiii celorlalți lucrători din cartier, care boliseră și ei, fără să se fi stins vreunul; deși nu toți aceștia aveau vigoarea și ușurința de a lua leacuri pe care o avea copilașul lui.

Dar nu izbuti mare lucru.

Un pustiu fierbinte îi cuprinse fruntea.

Amăriuței se lăsă pe măsuta de alături, unde-și păstra uneltele de mână, și își încercui capul în palme. Uleiul prinse a i se scurge pe obraz, brobonind veștede lacrimi de chihlimbar.

Dar ochii îi ardeau uscați.

Amăriuței nu fusese niciodată om rău. Dar avea o inimă prea bărbată, aspră și neîncrezătoare, în care nu încăpeau îndepărtatele nădejdi ale credinței. El nu crezuse decât în puterea de muncă a minții și a brațelor lui. Și până acum nu fusese înșelat de acestea. Lucrul lui mergea mereu mai spornic și mai măiestrit, încât șeful său nu-i putu ascunde laudele precum nu-i ascunse nici nădejdea unei binemeritate avansări. Nu peste multă vreme avea să-i fie încredințată o echipă de lucrători dintre camarazii lui.

Dar deasupra bucuriei acesteia cresc, dintr'odată, boala copilașului. Și toate se cerniră, pierzându-și înfelesul. Avansare...? Șef de echipă...? Ce vor deveni toate acestea în jurul siciului mic, unde singura lui credință și singura lui nădejde — copilul — avea să pogoare, luând cu sine tot îndreptarul și toate rosturile vieții...?

Amăriuței Pavel nu mai auzea nimic, nu mai dorea nimic.

Copilul... copilul...

Și deodată, peste spaima pustie și rece de sub frunte și peste chiciura ce-i înalbase cuprinderea inimei, prinse să adie, ca o boare iscată din tănuitele ascunzături ale vieții, nădejdea cea bună a îndreptărilor de sus.

Doamne... Doamne...

Un început de rugăciune i se legăna în cuget, așa cum se leagăna o frunză pe firul unui vânt stingher. Și încet, pe nesimțite, un freamăt nou îi cuprinse duhul. Amăriuței Pavel își acoperise fața cu palmele lui mari și se ruga, acum, pentru întâia oară în vieța lui, în timp de lacrimi adevarate — lacrimi de regăsire și de adevăr — se strecurau până de-a-lungul brațelor păroase și înșerpuite de putere.

Intr'un târziu, când pontatorul atelierului îi aduse cele câteva rânduri prin care nevasta îl înștiința că umflătura din gâtul copilașului a spart, că respirația lui este acuma deschisă și ușoară, că vorbește și întreabă de taticu, Amăriuței Pavel a cutezat să-și ridice privirile asupra camarazilor săi și să le suradă printre lacrimi, ca niciodată de îndelung și de cald.

Era atâta seninătate și atâta împăcare pe fața lui brăzdată de uleiuri și de lacrimi — de parcă și omul și mașina ar fi plâns deodată — era atâta înnoire în sclipețul ochilor lui, încât tot atelierul înțelese că Amăriuței nu mai este cel de dinainte.

Și el însuși simțea lucrul acesta.

Svonuri...

de M. Șomeșanu

Suntem la răscruce grea.

Atât de prăvalnice sunt întâmplările și atât de scăpărătoare sunt noutățile, încât mintea noastră nici nu mai poate desprinde cumplita adâncime a înțelesurilor care se întretaie, se adastă și se învrăjbesc în cuprinderea veacului.

În zadar am apleca urechea. Căci indemnul se împletește cu insulta, făgăduințele cu amenințarea, iar gândul nostru nu are de unde-și culege împăcare.

Și atât de iscusit și de stăruitor se strecoară șoapta neagră a svonului, încât este de

prisos, uneori, să-ți mai acoperi urechile.

Dar omul cuminte, după ce a încercat să înțeleagă câte ceva, după ce — apoi — s'a încredințat că nu este nimic de înțeles, după ce și-a apăsat palmele pe urechi și și-a strâns ochii, în trista hotărâre de a nu mai asculta nimic, omul cuminte, după ce și-a vânturat mințile prin toate coclaurile vremii, s'a obișnuit să audă fără a-și mai încărca inima cu indemnuri și chemări străine.

El și-a întors sufletul asupra-și, s'a împresurat în țesă-

tura tuturor svonurilor ca într'o zeghie bună pentru vremeala veacului, și-a oblonit ferestrele inimii și a poposit într'ale sale.

În preajma lui, abureala șoaptelor se adună într'afară, așa cum se adună promoroaca iernii.

Omul cuminte s'a strâns în miezul inimii, acolo unde sură îndemnului bunilor și al străbunilor săi, ascultă chemarea limpede și caldă a neamului, spulberă colbul de pe icoanele vechilor lui încredințări, li se închină lor și își plinește sufletul numai cu ceea ce este al lui.

În felul acesta el a aflat ce are de făcut.

Omul cuminte a găsit în sine — în adâncurile atavice unde freamătă duhul strămoșilor —

indemnul și menirea sa adevărată.

La urechile sale, svonul pleșnește harapnice de smoală, dar pleasna lui se irosește zadarnic, odată cu freamătul și cu însemnătatea clipelor de-acum.

Deasupra acestora, în creștetul vieții, peste vraștea îndepărtatelor indemnuri, chipul neamului crește mereu mai viu și mai adevărat.

Dorbe înțelepte

Dacă torni apă peste foc, nu vei avea nici apă nici foc,

Muncitori sunt toți cei care prin muncă cinstită câștigă existența lor și a familiei lor.

Muncitor este acela care muncește pământul (agricol), acela care muncește în atelier, fabrici, mine, (industrial) și acela care muncește cu condeiul (intelectual).

Așa înțelege „Muncă și Lumină“.

Infrățirea și conlucrarea tuturor va întări neamul.

Limpeziri de ape

de Dr. D. Chirculescu

Continuarea din pagina 1-a

Noi, Români, am fost dintru început conștienți de iminența pericolului rusesc, ca fiind printre primii amenințați. Ceea ce ne-a și făcut să luăm armele pentru apărare.

Anglia, acum târziu, se pare că a luat ea însăși poziție contra aceluiași pretențiuni rusești, cărora noi ne-am opus dintru început, cu crude sacrificii.

Anglia a înțeles probabil, că pericolul rusesc nu este o simplă gogoriță, ci o amenințătoare realitate. A mai înțeles, probabil, că nicio țară nu-și poate permite, fără grave consecințe, să renunțe cu totul la principiile morale ale dreptului ginților pentru a face doar ce-i dictează interesele imediate sau ce-i place.

Anglia, deși situată prin alianțele sale alături de Ruși, se vede obligată să-și însușească și pentru sine poziția morală care stă la baza luptei românești.

Revenirea unora sau altora la morală internațională, opropșită atâția ani, ne dă puțința, să credem că de aci înainte vom fi din ce în ce mai puțin singuri.

Opoziția contra tendințelor Uniunii Sovietice apare astăzi ca un imperativ chiar pentru proprii ei aliați.

În această atitudine, noi, Români, prin voia sorții, fiind printre primii loviți, avem o întâietate de fapt și în timp și în jertfe.

Avem deci titluri grele pentru ziua când morală internațională, redeșteptată cu totul din somnul său greu, va fi repusă la locul de onoare ce i se cuvine.

Universitatea Cluj-Sibiu

Continuare din pag. 1-a

și conștiința. Nu ne trebuie învățați ignoranți, ci o educație izvorită din realitățile neamului și aproptată de Dumnezeu. Universitatea e compusă nu din profesori și elevi ci din studenți mai bătrâni și alții mai tineri, căci profesorul se apropie nu cu legi pedante ci cu iubire de elev. Studentul prin organele înființate de noi a învățat să se încadreze prin disciplină, răspundere, optimism în colectivitatea studentească, prin deviza: Nație, Patrie, Dumnezeu, în colectivitatea națională. El nu conduce, ci se pregătește de conducere în o Românie, care este o unitate pe care zarafii străini n'o pot negustori. Însemnul acestor principii s'a sistematizat cultura fizică, serviciul premilitar, relațiile interuniversitare și internaționale.

3. *Vieța universitară* s'a ușurat prin o asistență medicală gratuită a studenților, prin 667 burse pentru cel 2290 de studenți înscriși, prin ajutorul acordat de I. P. Mitropolit Nicolae la 125 studenți.

Au fost promovați licențiați 233, doctori 114.

4. *Extensiunea universitară* a ținut 85 conferințe în 15 orașe ale țării. Cronica nu spune încă ce s'a lucrat în anul școlar 1942—1943, dar noi am simțit până la Brașov pulsația Universității ardelenice.

Cronicarul acestor rânduri ar da de încheiere o explicație mult mai simplă a unei așa de prodigioase activități:

Este miracolul, același miracol al poporului român care de 2000 ani ne păstrează ființa pe aceste meleaguri și ne-o va păstra în veci vecilor.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Parchetul Tribunalului Brașov

Cererea înregistrată la Nr. 1520/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Ștefan Aurel, refugiat din comuna Păuș, jud. Sălaj, domiciliat în Brașov Str. B. Mussolini Nr. 1, vă rog să binevoiți a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere și căsătorile. Sunt născut în comuna Boda jud. Sălaj, la data de 6 Ianuarie 1894, de religie ortodoxă, din părinții Ștefan Todor și Anastasia Ștefan născ. Costin de religie ortodoxă, căsătorii legitimi.

Sunt căsătorit cu Gola Maria, de religie ortodoxă la data de 12 Ianuarie 1913, în fața Oșterului stării civile din comuna Unguraș, Jud. Sălaj.

Propun martori pe: Ardelean Avram și Ardelean Suzana, din Brașov, Str. Canalul Timișului Nr. 8.

Cu stimă
Ștefan Aurel

Nr. 1520

7 Februarie 1944.

Noi, Primul Procuror al Tribunalului Brașov.

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul Lege Nr. 4062/1940 referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul a cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună la acest Parchet.

Prim Procuror,
A. PințeaSecretar
A. VâlceanuMinisterul Justiției
Direcțiunea Juridică

D-na Correlia Boerlu, domiciliată în comuna Grid, județul Făgăraș a făcut cerere acestui Minister pentru copii săi minori Mircea, Horațiu Boamfă și Petru Aurelian Boamfă de a fi autorizat să schimbe numele său patrimonial de Boamfă în acela de Boerlu, spre a se numi Mircea, Horațiu Boerlu și Petru Aurelian Boerlu.

Ministerul publică aceasta conform art. 11 din legea asupra numelui spre știința aceluia care ar voi să facă opozițiune în termenul prevăzut de alinatul II al zisului articol.

Corector

caută „GAZETA TRANSILVANIEI”. Condițiuni: cel puțin bacalaureat și să cunoască perfect ortografia stabilită de „Academia Română”. Doritorii pot afla restul condițiilor la redacție, B-dul Regele Ferdinand nr. 12.

Parchetul Tribunalului Brașov

Cerere înregistrată la Nr. 1514/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Stanclu Ștefan, refugiat din Comuna Sânglorgiu de Pădure, Jud. Odorhei, domiciliat în comuna Codlea No. 1100, jud. Brașov, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născut în comuna Sânglorgiu de Pădure, jud. Odorhei, la data de 18 Februarie 1915, de religie gr. cat., din părinții Stanclu Ștefan și Iuliana Stanclu născ. David, de religie gr. cat., căsătorii legitimi.

Propun martori pe: Poluța Mihai din comuna Hălchiu și Todea Ștefan, Brașov Str. G. ral Moșolu Nr. 73.

Cu stimă
Stanclu ȘtefanNr. 1514
4 Februarie 1944.

Noi, Primul-Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul Lege Nr. 4062/1940, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte acte ori înscrisuri referitoare la actul a cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim-Procuror

A. Pințea

Secretar
A. VâlceanuRomânia
Corpul Portăreilor Tribunalului Brașov

Dosar No. 728/943.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc prin aceasta la cunoștința publică, că în ziua de 21 Februarie 1944 ora 10 se va vinde prin licitație publică juridică în Brașov, Str. Regina Maria Nr. 46 averea mobilă a debitorului Irimie Covegan, constând: din un birou, una masă de scris, 2 scaune, 4 scaune, un culer, un dulap, una casă de fier, pentru încasarea creanței de lei 10.000 și cheltuieli în sumă de lei una mie, pentru despăgubirea creditorului Banca Națională a României.

Licitația se va ține cu bani gata.

Portărel principal, Secretar,
Fomino Eugen GhermanRomânia
Corpul Portăreilor Tribunalului Brașov

Dosar 2617 933.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc prin aceasta la cunoștința publică, că în ziua de 22 Februarie 1944, orele 12 se va vinde prin licitație publică juridică în Brașov, Str. Sft. Nicolae No. 2 a) averea mobilă a debitorului Vasile Fulga din Brașov constând: din 2 oglinzi, divan, credenț, foteluri, masă, dulap, lampă, un covor, pentru încasarea creanței de lei 480 pentru despăgubirea creditorului Iosif Nistor.

Licitația se va ține cu bani gata.

Brașov, 27 Ianuarie 1944.

Portărel Secretar
Ionescu GhermanTipografia „Astra” Brașov
caută

ucenici români

Rolul presei în pregătirea Unirii

D-l prof. I. Gherghel dela Academia Comercială Cluj-Brașov a ținut în ziua de 6. II. c. ora 11,30, în sala Camerei de Comerț, conferința: „Rolul presei în pregătirea Unirii”.

Imbrățișând o epocă de lupte în care presa a avut un rol și de precursor a faptelor și de popularizatoare a ideilor, și de hotărâită atitudine, documentata conferința a d-lui prof. I. Gherghel a fost binevenită în mijlocul unor evenimente în care zările și zăriștii n'au alt drum de urmat decât al celor ce, în trecut, ne pot servi totdeauna pildă.

Curierul „Astreii” Brașov

În ziua de 6. II. 1944 peste 20 de conferențieri ai „Astreii” Brașov urmau să se deplaseze în județ spre a-și ține lecțiile la cele 12 școli țărănești de femei organizate anul acesta de „Astra” în colaborare cu Serviciul Sanitar Județean.

Zăpada mare căzută peste noapte și în ziua de 6. II. c. a înzăpezit toate drumurile, făcând orice circulație imposibilă.

Școlile țărănești din județ sunt anunțate și pe această cale, că lecțiile care urmau să aibă loc în ziua de 6 Februarie 1944, se vor ține Duminică, 13 Februarie la orele anunțate și cu aceeași conferențieri.

Luminișuri...

de păr. Gh. Malene

În dimineața aceasta o perdea de nori își frământa faldurile în vâjăitul furtunos al vântului.

Am privit mult pe fereastra care-și deschide luminile către povârnișurile înalte ale Tâmppei și prin noianul gândurilor care-și disputau năvalnic întâietatea pe arena sufletului, se proiecta într-o lumină fermecătoare, promisiunea de ieri.

Ieri a fost duminică și cinsprezece perechi de muncitori au primit taina cununiei. S'a vorbit cu această ocazie de marea biserică ce se va ridica în cartierul din jurul Uzinelor I. A. R. O livadă de nădejdi, împetrișată de flori-

le celor mai curate izbâni, crescute atunci în inima mea.

O biserică falnică, în care să curgă muncitorii cu miile, în care să-și limpezască aurul sufletelor pârjolite de vremuri și de necazuri, în care să răsună glas de taină sfântă pentru ei, în care obida lor să se schimbe în sbor de rugăciune îngerească spre culmile Dumnezeirii!

Aceste gânduri îmi treceau ieri prin suflet, când auzeam cuvântările care ținteau spre aceeași nădejde: zidirea unei biserici monumentale în acest cartier.

Aceleași gânduri mă frământă azi,

la începutul săptămânii, după ce s'a săvârșit un eveniment atât de însemnat.

Văd falnică clădire cu crucile care vor luci serafic în bătaia soarelui și se vor lua la întrecere cu înălțimile Tâmppei.

Dar văd și catedrala sufletelor, care se va zidi până atunci. Luminișuri multe îmi încălzesc sufletul și un curcubeu de nădejdi mă face să închid ochii și să privesc în adâncuri taina visului care se făurește în mine și care va deveni realitate, dacă se vor găsi, acolo unde trebuie, oameni în sufletul cărora să străbată cât de puține luminișuri de-ale credinței.

Din aceste luminișuri va crește, atunci, lumina înaltă, vie și pururi înnoitoare a credinței noastre strămoșești.

Citiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei”

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Creditul Național Industrial S. A. București	Lei 50.000
Ioan S. Stoian, Bran,	10.000
pentru 10 abonamente	
Ion. I. Lapedatu	
Vice-gubernator la B. N. R.	3000
Nicolae Trâmbițaș, Brașov	2000
D-na Maria Botiș-Ciobanu,	
Timișoara	1500
Dr. Filimon Bogdan, avocat,	
Brașov	1000
Dr. Cornel Groșoreanu,	
avocat, Timișoara	1000
Inginer Grigorie Bozdog,	
Turda	1000
Dir. școlar Marcu Valer,	
Turda	500
Prof. Gheorghe Târnavoanu,	
Timișoara	500

*

Am schimbat hârtia gazetei

Cititorii vor fi observați sin-guri, că de câteva numere încoace hârtia gazetei noastre este mult mai bună.

N'am anunțat îmbunătățirea, deși e făcută cu grele sacrificii, socotind că prezentarea unui ziar, în condițiuni cât mai civilizate, trebuie să formeze o continuă preocupare a celor ce stau de vorbă cu miile de cititori.

*

„Contribuțiuni la cunoașterea țehurilor brașovene“ este titlul comunicării ce va fi ținută de d-l Ion Colan, conducătorul gazetei noastre, în cadrul Institutului de cercetări sociale și economice de pe lângă Academia de înalte studii comerciale și Industriale din Cluj-Brașov.

Comunicarea va avea loc Vineri, 11 Februarie c. ora 18,30 la sediul Institutului din Str. Nicolae Iorga.

*

Crucea Roșie

CONVOCARE

În conformitate cu art. 26 din Regulament se aduc la cunoștința membrilor filialei Brașov, că Adunarea generală va avea loc în ziua de 17 Februarie ora 16 în Sala de Ședințe a Camerei de Industrie și Comerț.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin cuvântul prezidentului.
2. Darea de seamă a comitetului pe anul 1943.
3. Raportul Comisiei financiare de control și procesul verbal al cenzorilor.
4. Prezentarea bilanțului filialei a contului de venituri și cheltuieli încheiat în ziua de 31 Decembrie 1943.
5. Descărcarea comitetului de gestiunea sa pe anul trecut.
6. Alegerea comitetului.
7. Eventuale propuneri și comunicări.

Pentru cazul că adunarea nu ar întruni numărul cerut de statute Adunarea generală se va ține joi în 24 Februarie la același ora și în aceeași sală cu oțcare număr de membri prezenți.

Brașov, 7 Februarie 1944.

Președintă Secretară
Valeria Căteanu Simona Tîncu

Frontul diplomatic

Sensul manevrei dela Moscova

este amplu desbătut în presa germană. După „Deutsche Diplomatisch-Politische-Korrespondenz“ unde se arată pe larg consecințele reformei aduse de către conducerea Sovietelor constituției Uniunii, „Berliner Boersenzeitung“ prin pana d-lui Karl Maegerle, redactorul său diplomatic, se ocupă de asemenea în mod detaliat cu această chestiune.

Măsura luată de Soviete este arătată ca făcând parte din acele adaptări politice și de pregătiri pe care imperialismul bolșevic le-a luat în ultima vreme, spre a putea ajunge la obiectivele sale politice mondiale. Acordând o pretinsă autonomie în domeniul politicii externe — afirmă ziarul — precum și în domeniul militar, atât republicilor sovietice actuale, cât și celor ce vor mai fi cucerite, se caută să se lase impresia că este vorba de un fapt de liberă adeziune a unor state independente, care vor să intre în Uniunea republicilor sovietice. Această măsură nu este deci decât un mijloc de acțiune politică a imperialismului sovietic, grație căruia bolșevismul speră să înainteze la toate frontierele Uniunii Sovietice, din Carelia, prin Orientul înaintat, până în Orientul îndepărtat

D-l Roosevelt

fiind la rândul său întrebat, în cursul unei conferințe de presă, asupra felului cum vede inovațiile aduse politicii rusești, s'a exprimat că deocamdată nu poate să dea o opinie promptă despre cele ce se petrec „pe scena politică a Rusiei“ dar că d-sa urmărește cu atenție desfășurarea acestor evenimente.

Un răspuns al d-lui Beneș

la reforma adusă constituției sovietice, pare să fie și cele spuse de președintele guvernului emigrant cehoslovac, despre care am amintit în treacăt în cronica precedentă.

În ședința consiliului de stat cehoslovac aflător în Londra, d-l Beneș a intervenit cu propunerea de a se crea o alianță între Rusia Albă, Polonia, Ucraina și Cehoslovacia. Știrea, care vine abia la câteva zile după declarația dela Moscova, trebuie să fie tratată, după părerea cercurilor politice berlineze, cu mare interes. Aceste cercuri cred că este vorba de o cursă sovietică pentru a da posibilitate Moscovei să-și îndeplinească gândurile sale expansioniste și imperialiste, dând însă impresia Anglo-americanilor că lucrează după percepțiile democratice și în conformitate cu prevederile Chartei Atlanticului. După cum se subliniază la Berlin cercurile oficioase ale presei americane și engleze sunt cu totul de această părere, exprimând astfel credința celor mai multe dintre cercurile anglo-saxone.

În privința aceasta înregistrăm

și o precizare a d-lui Jan Massarik.

vice-președinte al consiliului și ministru al afacerilor străine în comitetul emigranților cehi. Fiind primit de d-l Roosevelt, la Casa Albă, d. Jan Massarik a avut prilejul unei convorbiri cu reprezentanții presei americane, la ieșirea din palatul președințial. Întrebat asupra părerii pe care o are în legătură cu cuvântarea ținută de d-l Beneș la Londra, ministrul de externe al emigranților cehi a declarat între altele: „Noi suntem situați din punct de vedere geografic foarte aproape de Rusia Sovietică și de aceea trebuie să acționăm ținând seamă de acest fapt“.

Asupra Spaniei

n'a mai fost exercitată în ultima săptămână niciun fel de presiune, iar presa, atât cea engleză cât și cea americană, nu s'a datat la noi atacuri. În schimb presa spaniolă a ținut să scoată în evidență hotărârea Spaniolilor de a-și păstra liberă conștiința în hotărârea conduitei politice a țării. Se remarcă faptul că, spre deosebire de noțiunea „nebeligerantă“, cercurile spaniole înregistrează pe aceea de „neutralitate“.

Comitetul politic al Falangei

a ținut ședință sub președinția generalului Franco. Un comunicat oficial anunță că s'a discutat cu acest prilej situația internațională, fiind apoi puse în deliberare o serie de decrete-legi ce urmează să fie trimise pentru studiere în Cortezuri, adică în Parlamentul spaniol.

Serviciul muncii franceze

în Germania a constituit obiectul unei luări de poziție oficială, după cum ne anunță un comunicat al agenției germane de știri.

Cu prilejul acestei luări de poziție oficială, în legătură cu necesitatea serviciului muncii Francezilor în Germania, s'a declarat între altele că problema este în fond foarte simplă: Franța are nevoie de lucru iar Germania are nevoie de lucrători.

Din acest fapt — spune comunicatul de presă german — decurge necesitatea ca un anumit număr de francezi să meargă să lucreze în Germania. Această constatare concludentă este adăugată pentru a face față agitației străine care ar voi să dea muncii franceze în Germania un caracter de ură. În adevăr, nu e ușor pentru mulți francezi să-și părăsească familia, prietenii și căminele, pentru a merge să lucreze în Reich, totuși ei trebuie să reflecteze că dacă Germania n'ar da posibilități de muncă Francezilor, aceștia ar șoma. Franța nu ar putea să facă față singură șomajului și statul francez n'ar fi în măsură să

de Mardare Mateescu

reacționeze în mod eficace pentru înlăturarea mizeriei prin șomaj — încheie comunicatul.

Situația pe fronturi

Frontul din răsărit

Sectorul de nord al acestui front, adică în regiunea dintre Leningrad și lacul Ilmen, bătălia continuă cu mare înverșunare, intenția sovieticilor fiind de a presa asupra flancului german pentru a pătrunde în țările baltice.

După cum reiese din comunicatele oficiale, terenul foarte puțin indicat în zonele principale de luptă pentru acțiuni în stil mare, împiedecă pe inamic să înregistreze cuceriri de teren simțitoare. Deși Rușii întrebunțează trupe de cavalerie și tancuri, precum și dese incursiuni ale aviației, ei n'au reușit să-și ducă la îndeplinire planul inițial.

În zona de luptă Kirovograd — Bielaja Terkov aceeași presiune din partea inamicului, în fața căreia trupele germane au reușit totuși să înregistreze progrese de teren.

La Sud de mlaștinile Pripetului, vârfurile de atac inamice care avansau au întâmpinat contra-atacuri puternice.

La Sud de Berezina și Vitebsk alte încercări de străpungere au trebuit să cedeze în fața rezistenței germane, susținută de artilerie și aviație. Bătălia ofensivă din această regiune, este în desfășurare.

Lupte de tancuri sunt semnalate în regiunea Nevel-Staraja Rusa.

Frontul din Italia

La capul de pod Nettuno pare să se fi instaurat o stare de acalmie, deoarece comunicatele nu vorbesc decât despre incursiuni de patrulare și activitate a elementelor de șoc. Aviația germană a bombardat ambarcațiunile inamice, care aduceau materiale și oameni.

La Monte Casino Englezii n'au reușit să realizeze mult dorita străpungere. Pătrunderile efectuate la Nordul orașului, au fost din nou respinse de forțele germane, care au retrimis pe Englezi la liniile lor de plecare.

La Gibraltar este semnalat din nou activitate, sosind acolo, pe lângă numeroase vase de comerț și câteva vapoare de război și transport militar.

În Ungaria au fost aruncate bombe cu întârziere. Ele au fost lansate de bombardierele anglo-americane în regiunea de Sud-Vest, la 23 Ianuarie, explodând mai târziu dar nefăcând nicio victimă omenească.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
Tl. 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorității și Societăți Lei 800
Membrii „Astei“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200